

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Beleidskader Mantelzorgwoningen Molenlanden
Portefeuillehouder	: Wethouder Arco Bikker
Behandelend ambtenaar	: Sjoerd Raemaekers
Zaaknummer	: 1123142

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. het Beleidskader Mantelzorgwoningen Molenlanden vast te stellen waarmee
 - a. Eenduidigheid wordt verschaft voor (pre-/post-)mantelzorgwoningen;
 - b. Verder wordt gekeken dan de vergunningsvrije mogelijkheden die de WABO biedt;
 - c. Snel kan worden ingespeeld op een acute mantelzorgbehoefte;
2. het college op te dragen een paraplubestemmingsplan voor te bereiden waarin het beleidskader en het ruimtelijk kader wordt verankerd;
3. het Beleidskader Mantelzorgwoningen Molenlanden in werking te laten treden op het moment dat het paraplubestemmingsplan is vastgesteld;
4. voor de opstelling van het paraplubestemmingsplan een budget van €10.000 ter beschikking te stellen ten laste van het positieve begrotingsresultaat 2022.

Inleiding

Vanuit de gemeente wordt gestimuleerd dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen. Om dit mogelijk te maken is mantelzorg in sommige gevallen noodzakelijk. Mantelzorg wordt geleverd op verschillende manieren. Eén van de manieren waarop zorg dichterbij huis geleverd kan worden is met een mantelzorgwoning.

Vanuit uw raad is eerder de behoefte uitgesproken naar beleid op mantelzorgwoningen. Dit heeft tevens betrekking op het maatwerk wat we als gemeente willen leveren. Met dit beleidskader wordt een antwoord geformuleerd met betrekking tot de behoefte.

De WABO (Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht) en het Bor (Besluit Omgevingsrecht) bieden mogelijkheden om vergunningsvrij mantelzorgwoningen te realiseren. Echter er zijn ook veel gevallen die niet vergunningsvrij gerealiseerd kunnen worden. Als een inwoner een hogere leeftijd heeft bereikt, maar nog niet (erg) zorgbehoevend is, kan niet vergunningsvrij een mantelzorgwoning worden gerealiseerd. Tegelijkertijd kan het zijn dat als van een echtpaar of stel één persoon mantelzorg ontvangt en komt te overlijden, de partner nieuwe huisvesting moet zoeken omdat er geen sprake meer is van mantelzorg. Met dit mantelzorgwoningenbeleid wordt de zogeheten pre-mantelzorg (hogere leeftijd, nog geen grote zorgbehoefte) en post-mantelzorg (overblijvende partner zonder grote zorgbehoefte) van een kader voorzien.

In een paraplubestemmingsplan zullen de kaders van dit mantelzorgwoningenbeleid worden opgenomen en zullen de ruimtelijke kaders worden opgenomen.

Eerdere besluiten

Mantelzorgbeleid Giessenlanden

In 2017 is door de raad van de voormalige gemeente Giessenlanden het Mantelzorgbeleid vastgesteld. Het beleidskader wat aan uw raad wordt voorgelegd is hier gedeeltelijk op gebaseerd. De relevante punten uit dit beleid zijn in dit beleidskader meegenomen. Het beleidskader gaat echter een stap verder als het gaat om mantelzorgwoningen.

Beoogd effect

Als gemeente willen we bijdragen aan een zinvol en plezierig langer leven. Het kunnen ontvangen en geven van mantelzorg draagt hieraan bij.

Argumenten

1.1 Het Beleidskader geeft richting aan de manier waarop de gemeente Molenlanden als organisatie het faciliteren van mantelzorgwoningen aan gaat aanpakken, samen met inwoners

Zoals reeds in de inleiding geschetst is, is er vanuit de raad, het college, de organisatie en de inwoners behoefte aan kaders omtrent mantelzorgwoningen. Een eenduidig beleidskader geeft richting en duidelijkheid over de mogelijkheden voor het realiseren van een mantelzorgwoning. Daarbij zijn de behoeften van de inwoner en de specialisten uit het werkveld meegenomen. Het beleidskader sluit daarmee aan bij de behoeften die spelen in de samenleving.

1.2 We handelen op een eenduidige manier

Het beleidskader, en een nadere uitwerking in een paraplubestemmingsplan, dragen bij aan een eenduidige werkwijze binnen de organisatie. Dit komt de dienstverlening te goede, we spreken één taal en het geeft de inwoner direct duidelijkheid. Om integraal te kunnen werken is het van belang dat het duidelijk is voor de inwoner en voor de organisatie wat de kaders zijn.

1.3 Het biedt duidelijkheid aan de inwoner

Bij het opstellen van het beleidskader is getracht om met het stuk direct de verwachtingen bij de inwoner goed te schetsen. Daarnaast is er in het kader een vragenboom opgenomen die de inwoner kan doorlopen om te beoordelen of er wel of geen recht is op een mantelzorgwoning.

1.4 Als gemeente faciliteren en bieden we maatwerk

Met dit document gaan we als gemeente een stap verder dan nu. We faciliteren ook pre- en postmantelzorgwoningen en voorzien daarmee in een specifieke behoefte. Door het meenemen van premantelzorgwoningen in het beleid wordt het voor de inwoner boven de 70 jaar mogelijk om een mantelzorgwoning te realiseren gebaseerd op de behoefte voor de toekomst. We denken als gemeente een stap vooruit, en faciliteren in een toekomstige zorgbehoefte.

Met postmantelzorgwoningen faciliteren we een heel specifieke doelgroep, die in de praktijk erg klein zal zijn. Als de mantelzorg ontvangende persoon overlijdt en een partner nalaat die geen mantelzorg ontvangt, zou de mantelzorgwoning weg moeten. Dit zadelt de partner mogelijk met een probleem op: waar ga ik wonen? Op voorwaarde dat de achter blijvende partner ouder is dan 65 jaar, mag deze persoon in de mantelzorgwoning blijven wonen. Op deze wijze denken we met de inwoner mee en faciliteren we een kleine specifieke groep.

Daarnaast is er een hardheidsclausule in het beleid opgenomen. Hierdoor wordt het voor uitzonderlijke gevallen, die naar het inzien van de gemeente recht hebben op een mantelzorgwoning maar buiten het beleid vallen, toch mogelijk om een mantelzorgwoning te realiseren.

1.5 We voorzien in de woonbehoefte

Het faciliteren in mantelzorgwoningen zorgt voor verschuivingen op de huizenmarkt, waardoor meer voorzien kan worden in de woonbehoefte. Door ouderen die gaan wonen in een mantelzorgwoning komen woningen voor jongere doelgroepen vrij.

2.1 De ruimtelijke impact dient van kaders te worden voorzien

Om uitwassen en grote ruimtelijke impact te voorkomen zijn ruimtelijke kaders van belang. In het paraplubestemmingsplan ‘mantelzorgwoningen’ worden voorwaarden opgenomen over bijvoorbeeld de omvang en situering van mantelzorgwoningen.

2.2 Een paraplubestemmingsplan maakt aanvragen met een regulier vergunningstraject mogelijk

De uitwerking van dit beleidskader kan het beste opgenomen worden in een paraplubestemmingsplan. Door het in een bestemmingsplan op te nemen maakt de gemeente het voor de inwoner mogelijk om mantelzorgwoningen, die binnen het kader vallen, aan te vragen met een reguliere vergunning. Dit zorgt ervoor dat het voor de inwoner relatief eenvoudig is om een procedure op te starten. Hierdoor neemt ook de druk met uitgebreide procedures op de organisatie af. Als gemeente willen we immers snel faciliteren als het gaat om mantelzorgwoningen, hier draagt een uitgebreide procedure niet aan bij.

2.3 Een paraplubestemmingsplan is eenvoudig te verwerken bij de overgang naar de Omgevingswet

Om een stap vooruit te denken wordt de uitwerking meegenomen in een paraplubestemmingsplan. Een paraplubestemmingsplan is namelijk relatief eenvoudig door te vertalen in de nieuwe wetgeving wanneer onder andere de Wro en WABO overgaan naar de Omgevingswet. Een paraplubestemmingsplan maakt straks deel uit van het omgevingsplan van rechtswege.

3.1 Dit voorkomt een onduidelijke toets-situatie

Als het beleidskader in werking treedt, maar nog niet is verwerkt in een paraplubestemmingsplan, ontstaat een vacuüm. Om die reden wordt voorgesteld om het voorliggende beleidskader pas in werking te laten treden op het moment dat het op te stellen paraplubestemmingsplan van kracht is.

4.1 Uitwerking kost geld en capaciteit

Om de uitwerking van het beleidskader uit te werken is inzet en geld nodig. Dit is nodig om de planvorming te kunnen realiseren.

Kanttelingen

1.1 Naast dit vraagstuk speelt het vraagstuk van capaciteit op de riolering

Ook bij mantelzorgwoningen is de aansluiting op riolering doorgaans noodzakelijk. Met name buiten de bebouwde kom kan de riolering aan zijn maximale belasting zitten waardoor andere oplossingen gezocht moeten worden. Er zullen ook gevallen zijn waarin er geen oplossing is (om praktische of financiële redenen). Hierop wordt gewezen in de beleidsnota. In het paraplubestemmingsplan zal het kunnen voldoen aan de rioleringsvraag als voorwaardelijke

verplichting worden opgenomen. Zonder goede rioleringsoplossing zal geen medewerking worden verleend aan vergunningsplichtige mantelzorgwoningen.

1.2 De grens van 70 jaar is lastig te objectiveren

Voor de pre-mantelzorgwoning is een leeftijd van 70 jaar aangehouden. Hierbij wordt niet gekeken naar de huidige of te verwachten gezondheidssituatie van de bewoner(s). Het objectiveren van deze leeftijd (waarom geen 75 of 65 jaar?) is onmogelijk. Desondanks zijn wij van mening dat het bieden van pre-mantelzorgwoningen een oplossing is voor een toekomstige zorgvraag en heeft dit ook een positieve bijdrage in de doorstroming op de woningmarkt. Mantelzorg ontstaat vaak niet van de één op andere dag, maar neemt gedurende de tijd toe. Op deze manier kan de ontwikkeling van de mantelzorgrelatie op een natuurlijke manier plaatsvinden.

1.3 Met pre-mantelzorg wordt in potentie een grote doelgroep voorzien

Met het bieden van de mogelijkheid voor 70+ers om een pre-mantelzorgwoning te realiseren kan het aantal aanvragen in theorie groot zijn. Echter beseffen wij ook dat dit in de praktijk zal meevallen, omdat:

- a. Niet elk perceel zich leent voor het plaatsen van een mantelzorgunit of ombouwen van een bestaand gebouw;
- b. Niet elke persoonlijke relatie zich leent voor het samen op één perceel wonen;
- c. Niet elke 70+er zijn huidige woning zal willen opgeven voor een mantelzorgwoning.

Extra uitleg bij de kosten

De kosten voor de uitwerking bedragen 10.000 Euro en worden ingezet om het paraplubestemmingsplan op te (laten) stellen en de bijbehorende procedure te doorlopen. Op voorhand is er met de kosten bij het opstellen van de begroting geen rekening gehouden. Op een later tijdstip is namelijk bepaald dat uitwerking middels een paraplubestemmingsplan de beste keuze is. Daarom wordt uw raad gevraagd om de kosten ten laste te brengen van het positieve begrotingssaldo van 2022. Deze te verwerken in de Zomernota en uw raad daarin te rapporteren.

Communicatie

Het besluit van uw raad zal worden gepubliceerd en gedeeld via de reguliere kanalen. Het kader en de vragenboom worden opgenomen op de gemeentelijke webpagina. Vervolgens zal bij het vaststellen van het paraplubestemmingsplan het beleid nogmaals onder de aandacht worden gebracht.

Vervolgstappen

Paraplubestemmingsplan

Om het planologisch kader als toetsingsgrond voor een WABO-aanvraag te gebruiken, wordt een paraplubestemmingsplan opgesteld. Dit bestemmingsplan gaat voor het gehele grondgebied van de gemeente Molenlanden gelden. In het bestemmingsplan worden de beleidskaders opgenomen. Dit bestemmingsplan zal zo snel mogelijk opgesteld worden zodat dit onder de huidige Wet ruimtelijke ordening kan.

Het beleidskader treedt in werking op het moment dat het paraplubestemmingsplan vastgesteld is.

Implementeren in de organisatie

Het beleidskader en straks ook het paraplubestemmingsplan wordt gedeeld met de vakteams Sociaal Loket en Bouw- en woningtoezicht. Op die manier zijn de kaders voor eenieder duidelijk en

eenduidig. Het Sociaal Loket zal gaan toetsen of sprake is van mantelzorg en Bouw- en woningtoezicht zal de aanvragen omgevingsvergunning in behandeling hebben.

Bijlagen:

- Beleidskader Mantelzorgwoningen Molenlanden

Raadsbesluit

Onderwerp : Beleidskader mantelzorgwoningen Molenlanden

Portefeuillehouder : Wethouder Arco Bikker

Behandelend ambtenaar : Sjoerd Raemaekers

Zaaknummer : 1123142

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

1. het Beleidskader Mantelzorgwoningen Molenlanden vast te stellen waarmee
 - a. Eenduidigheid wordt verschaft voor (pre-/post-)mantelzorgwoningen;
 - b. Verder wordt gekeken dan de vergunningsvrije mogelijkheden die de WABO biedt;
 - c. Snel kan worden ingespeeld op een acute mantelzorgbehoefte;
2. het college op te dragen een paraplubestemmingsplan voor te bereiden waarin het beleidskader en het ruimtelijk kader wordt verankerd;
3. het Beleidskader Mantelzorgwoningen Molenlanden in werking te laten treden op het moment dat het paraplubestemmingsplan is vastgesteld;
4. voor de opstelling van het paraplubestemmingsplan een budget van €10.000 ter beschikking te stellen ten laste van het positieve begrotingsresultaat 2022.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering gemeente Molenlanden, gehouden op 21 december 2021.

de griffier,

de voorzitter,

Marjolein Teunissen

Theo Segers